

Budsjettføring Statsbudsjettet 2019 – familie- og kulturkomiteen

Først vil vi takke for anledningen til delta på denne høringen. Det oppleves særlig viktig i år, da forslaget til statsbudsjettet 2019 har et stort hull - nemlig Arkiv!

Mitt navn er Liv Heidi Siljebråten, jeg er styremedlem i Norsk arkivråd. Med meg har jeg Silje Bjørnsrud.

Norsk Arkivråd er Norges største arkivfaglige interesseorganisasjon. Vi har ca. 1200 medlemmer fra alle deler av landet, inkludert både fra offentlig og privat sektor.

Arkiv er mer enn historie og kultur.

Når arkiv dannes i dag skjer det med utgangspunktet i virksomhetens **eget** behov for å dokumentere sin gjøren og laden. Det handler om å drive virksomheten god, om god forretningskikk, og prosesser og tjenesteproduksjon. Arkivdanning handler om forenkling, fornying og forbedring. Og ikke minst om etterlevelse av lover og regler; og offentlighetsprinsippet.

Fortsatt kan det gå opp mot en generasjon (30 år) før et arkiv fra virksomhet kommer over dørstokken til Arkivverkets gjemmer. Det er derfor viktig at dere som beslutningstagere anerkjenner og er bevisste på hvor kritisk kvaliteten på arkivdanningen og forvaltningen av arkiv i virksomhetene er for hva som vil finnes hos Arkivverket og de kommunale arkivdepotene (IKA-ene) i fremtiden.

Vi snakker her om graden av «dement stat», og noe betydelig for enkeltmennesker.

Norsk Arkivråds bekymring går på at kildene til dagens myndighetsutøvelse, inngripen ovenfor svake grupper, eller strategiske eller politiske beslutninger, vil være skrinne, mangelfulle og mindre troverdige, fordi informasjon aldri ble sikret som arkiv. (Det gleder oss at spørsmålet ble reist i Stortinget sist mandag).

Altfor mye av dokumentasjonen som skapes i dag forblir utenfor virksomhetenes kontroll og utenfor lovpålagte systemer - i ansattes e-postbokser, i samhandlingsløsninger osv. Det legges **for liten**vekt på å utvikle løsninger som sikrer pålitelige digitale dokumentasjon **over tid**.

Vedvarer en slik tilnærming ved digitalisering skyver man på oppgavene. Konsekvensen er ofte økte kostnader og mindre effektive løsninger.

Digitalisering er en vinner i budsjettet. Offentlig forvaltning skal forenkle, fornye og forbedre og digitalisering er virkemiddel. Regjeringen foreslår å bevilge om lag 1,7 milliarder kroner til

IKT- og digitaliseringstiltak på flere departementers fagområder. **Men ikke noe av dette er rettet mot arkiv.** Ingenting til Arkivverket. Den øverste arkivmyndighet - som skal legge premissene for, eller ha tilsyn med hvordan arkivdanningen skjer.

Skal Arkivverket kunne fylle rollen må hensyn til sikring av informasjon sees i sammenheng med digitaliseringstiltakene, og Arkivverket må sikres ha ressurser til å bidra.

Arkivverket er tidligere gitt midler til utredning og gjennomføring av effektivisering av arkivoverføring (MAVOD/MODARK).

Dette var, sammen med nedsettelse av arkivlovutvalget, helt nødvendige prioriteringer av arkivfeltet. Med det kan ikke stoppe med det!

Våre medlemmer må fortsatt bruke egne budsjettmidler på langtidslagring av arkivmateriale som, etter lovverket, **allerede skulle vært overført** til Arkivverket.

Det er uheldig bruk av fellesskapets midler. Arkivverket må gis midler til å kunne ta imot både fysisk og digitalt materiale raskere, og i tråd sitt samfunnsoppdrag.

Arkivverket må settes i stand til å videreføre utviklingstiltak i samarbeid med hele forvaltningen og næringslivet for å sikre digital dokumentasjon. Arkivverket må også ha **kapasitet nok** til å kunne følge opp det som kommer fra Arkivlovutvalget neste år.

Utfordringen med fremtidens dokumentasjonsforvaltning og arkiv **løses ikke i kultursektoren alene**, det arkivfaglige arbeidet under SKATE (styring og koordinering av tjenester i e-forvaltning) må derfor styrkes.

Dette fordi arkivstrategi er tett sammenvevet med digitaliseringsstrategi.

Slik budsjettet ser ut nå går ikke dette regnestykket opp!

Regjeringen er opptatt av effektivisering og eForvaltning. Den er opptatt av god og effektiv oppgaveløsning, og den beste og mest brukervennlige dialogen med innbyggerne.

Da er det faktisk en forutsetning at dokumentasjonen som skapes underveis i all offentlig tjenesteproduksjon er **sikret, gjort tilgjengelig og gjenfinnbar**, og at den er autentisk og beholder sin bevisverdi over tid.

Det kalles arkiv - og må inn som en del av digitaliseringen. **NÅ!**

Takk for oppmerksomheten!